

BELASTINGHERVORMING EN FISCALE DRUK EEN METHODOLOGISCHE ILLUSTRATIE

J. BLOMME

Adviseur – generaal van Financiën

Abstract

The paper focuses on the methodology for the evaluation of the incidence of reductions – base or tariff – of specific taxes on the overall tax burden (including social security contributions). 7 scenarios for reductions in profit taxes, employers' social security contributions and personal income taxes illustrate, within the framework of a simple dynamic model, the methodology.

The approach underlines the importance of the determinants of the endogenous evolution of all tax bases relative to the evolution of gdp as well as the importance of the changes – relative to gdp - of all tax bases, resulting from a reduction of a specific tax.

Simulations provide an indication on the relative efficiency of the different scenarios in reducing the overall tax burden and in fostering gdp growth.

JEL CLASSIFICATION: *H21*

KEYWORDS: *tax reform, tax burden*

BONDIGE SAMENVATTING

In wat volgt wordt aan de hand van een “model” van een hypothetische economie de aandacht getrokken op de evolutie ten opzichte van het bbp van de referentievariabelen (winst, looninkomen, beschikbaar inkomen...) en de elasticiteit van de grondslag van de verschillende belastingen ten opzichte van de referentievariabelen bij het beoordelen van de gevolgen van een belastinghervorming op de evolutie van de totale fiscale druk. De methodologie wordt geïllustreerd aan de hand van 7 verschillende scenario's voor belastinghervormingen.

1. Een verlaging van de vennootschapsbelasting met 3,03 % ten opzichte van het bbp;
2. Een verlaging van de patronale socialezekerheidsbijdragen met 3,03 % ten opzichte van het bbp, die volledig opgaat in hogere lonen voor de werknemers;
3. Dezelfde tariefverlaging voor de werkgeversbijdragen als in scenario 2, maar waarbij het voordeel van de verlaging integraal in de onderneming blijft (de uitgekeerde lonen blijven constant);
4. Een verlaging van de werkgeversbijdragen, die evenveel kost als de verlaging van de winstbelasting in scenario 1, en waarvan het voordeel van de verlaging integraal in de onderneming blijft;
5. Een verlaging van de vrijstelling in de personenbelasting, die evenveel kost als de verlaging van de winstbelasting in scenario 1;
6. Een verlaging van het tarief van de personenbelasting (laagste marginale aanslagvoet en progressiviteit), die evenveel kost als de verlaging van de winstbelasting in scenario 1;
7. Een verlaging van de grondslagelasticiteit van de personenbelasting.

In het “model” volgen de overheid s.s. en de sociale zekerheid beide een zero saldo budgetbeleid. De opbrengst van de personenbelasting wordt gegenereerd aan de hand van een logistische curve, die over het relevante interval een bbp-elasticiteit van ongeveer 1,6 vertoont. De groei van het bbp van de hypothetische gesloten economie, die over de simulatieperiode jaar 0 – jaar 7 meer dan 6 % per jaar bedraagt, is onrealistisch hoog te noemen, maar biedt het voordeel dat ze de gevolgen van de belastingveranderingen in de korte periode – 7 jaar – heel duidelijk illustreert.

Alhoewel het “model” volkomen hypothetisch is, toch bieden de verschillende simulaties een zeker (= een beperkt) inzicht in de (relatieve) efficiëntie van de belastingverlagingen, die elk evenveel kosten (de scenario's 1, 2, 4, 5 en 6). Een van de opvallende resultaten is dat het zo genoemde terugverdieneffect eerder klein is, behalve in scenario 2. De nota maakt een onderscheid tussen twee types van terugverdieneffecten. Een eerste terugverdieneffect, het belangrijkste, wordt in de nota het onmiddellijk terugverdieneffect genoemd. Het is de meeropbrengst van andere belastingen als gevolg van de door de belastinghervorming geïnduceerde veranderingen in de grondslagen van

die andere belastingen. Opmerkelijk is ook dat met een verlaging in de personenbelasting van 3,03 % van het bbp in jaar 1 (scenario's 5 en 6), dit terugverdieneffect nul is. Het tweede, het meest gekende terugverdieneffect, doet de belastingopbrengst (relatief ten opzichte van het bbp) toenemen als gevolg van de door de belastinghervorming geïnduceerde groei van het bbp. Dit effect is in de simulaties klein (maximaal wordt de gemiddelde jaarlijkse groei van het bbp van 6,27 % verhoogd tot 6,56 %) of zelfs onbestaande (in de scenario's 5 en 6 neemt het gemiddeld jaarlijks groeiritme zelfs af). Scenario's die de groei van het bbp stimuleren, doen het beschikbaar inkomen van de gezinnen afnemen en belastinghervormingen die het beschikbaar inkomen stimuleren, doen de groei afnemen. Deze conclusies moeten wel gezien worden in het licht van drie fundamentele eigenschappen van het voorgestelde "model": 1° het gaat om een gesloten economie, waarin 2° een begrotingsevenwicht heerst zowel voor de overheid s.s. als voor de sociale zekerheid en waarvan 3° het bbp hoofdzakelijk gegenereerd wordt door een homogeen-lineaire Cobb-Douglasproductiefunctie. Het spreekt vanzelf dat andere hypothesen zouden kunnen leiden tot andere conclusies.

Onze dank gaat uit naar Prof. Dr. W.MOESSEN voor waardevolle commentaar op een eerste versie.

De in deze nota uitgedrukte standpunten zijn deze van de auteur en kunnen niet worden gezien of geïnterpreteerd als een officieel standpunt van de Federale Overheidsdienst Financiën.

MODELMATIGE ILLUSTRATIE VAN DE METHODOLOGIE VOOR HET METEN VAN DE EFFECTEN VAN EEN VERANDERING VAN DE FISCALITEIT OP DE BELASTINGDRUK.

De belastingdruk wordt traditioneel gemeten naar de verhouding van de fiscale ontvangsten op het bbp. Deze maatstaf wordt zowel gebruikt om de fiscale druk tussen landen te vergelijken als om de evolutie van de fiscale druk in een land tussen twee tijdstippen te evalueren. Deze laatste oefening wordt nogal eens ondernomen om het effect van veranderingen van de fiscaliteit op de belastingdruk te meten. Meestal biedt het louter vergelijken van de waargenomen fiscale druk voor en na het invoeren van de fiscale ingreep geen exact beeld van het effect van de fiscale maatregel. Het verloop van de waargenomen fiscale druk is de resultante van de beleidsmaatregelen en van de evolutie bij ongewijzigd beleid van de diverse grondslagen van de belastingen ten opzichte van het bbp.

Om dit te illustreren wordt hierna een volledig hypothetisch model uitgewerkt dat een aantal methodologische aspecten bij het meten van de gevolgen van een fiscale ingreep op de belastingdruk toelicht.

Het model en de scenario's zijn enkel geconstrueerd om een aantal relaties die bij de beoordeling van de fiscale druk belangrijk zijn heel duidelijk in de verf te zetten. De numerieke waarden van het model zijn dus geenszins een poging tot weergave van de realiteit. Zij hebben enkel een illustratieve waarde.

1. HET MODEL

EIGENSCHAPPEN EN BEPERKINGEN

Het model pogt niet een weergave te zijn van de realiteit. Het beoogt enkel in een hypothetische economie de evolutie van de druk van de belastingen op de (geglobaliseerde) inkomsten van de gezinnen, de belastingen op dividenden, de belastingen op de vennootschapswinsten, de belastingen op de private bestedingen en de werknemers - en werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid te schetsen.

Omdat de belastingdruk niet alleen functie is van het (eventueel progressief) tarief van een belasting maar ook van de evolutie van de grondslag van de belasting ten opzichte van de macroeconomische referentievariabelen van de grondslag (zoals looninkomen, dividendinkomen en bestedingen) en de evolutie van deze referentievariabele ten opzichte van het bbp, biedt het model de mogelijkheid om de elasticiteit van de grondslag van een belasting te specificeren. De elasticiteit kan zowel een endogene evolutie van de grondslag ten opzichte van de referentievariabele weergeven, zoals bijvoorbeeld de evolutie van de uitgaven voor de huur van een woning waarvan het aandeel in de private bestedingen toeneemt en dat van btw is vrijgesteld, als een beleidsmatige evolutie, bijvoorbeeld een forfaitaire bepaling van de grondslag van de vennootschapsbelasting, die de evolutie van de winst niet (volledig) volgt.

Het gebruik van constante elasticiteiten is een beperking van het model.

Het model doet beroep op een logistische curve om het effect van de progressiviteit van de personenbelasting op het gewogen gemiddeld tarief in de personenbelasting te simuleren.

Het bbp wordt in het model voor het overgroot gedeelte gegenereerd door een homogeen lineaire productiefunctie van de vorm $Y = C K^\alpha L^{1-\alpha}$. Deze keuze impliceert (volgens het theorema van Euler) dat het aandeel van de vergoeding van arbeid L en van kapitaal K in Y constant blijft :

$$L * \frac{\delta Y}{\delta L} + K * \frac{\delta Y}{\delta K} = Y$$

met $\frac{\delta Y}{\delta L} * L = (1-\alpha)Y$ en $\frac{\delta Y}{\delta K} * K = \alpha Y$

Deze eigenschap laat bijgevolg niet toe om variërende aandelen in de vergoeding van de productiefactoren K en L, die op zich reeds een invloed op de belastingdruk kunnen hebben, te simuleren. Dit is een andere beperking van het model.

Een verdere beperking is dat het model is uitgedrukt in reële termen. Er wordt m.a.w. geen rekening gehouden met prijseffecten. Dit maakt het model ongeschikt voor simulaties van de impact van veranderingen in de indirecte belastingen.

BESCHRIJVING VAN HET MODEL

De sector overheid

De overheid s.s.

Als ontvangsten van de overheid zijn de volgende types van belastingen weerhouden:

- **Bpers** personenbelasting (belasting op geglobaliseerd inkomen van de gezinnen)
- **Bdiv** dividendbelasting (belasting op inkomen van de gezinnen dat afzonderlijk wordt belast)
- **Bvenn** vennootschapsbelasting (alle bedrijven zijn vennootschappen)
- **Bind** de indirecte belastingen op de bestedingen van de gezinnen

Bovenstaande ontvangsten financieren de volgende uitgaven :

- **GI** overheidsinvesteringen
- **Gadm** de wedden van de ambtenaren
- **GExpTrW** de transfers naar de vennootschappen
- **GExpTrY** de transfers naar de gezinnen

De begrotingsnorm voor de overheid is :

$$\mathbf{Bpers+Bdiv+Bvenn+Bind = GI+Gadm+GExpTrW+GExpTrY} \quad (1)$$

De sociale zekerheid

De bijdragen voor de sociale zekerheid worden gedragen door :

- **BijWG** de werkgevers
- **BijWN** de werknemers

De uitkeringen van de sociale zekerheid **SZTr** gaan integraal naar de gezinnen

De budgetvergelijking voor de sociale zekerheid is :

$$\mathbf{SZTr = BijWG + BijWN} \quad (2)$$

De productiefunctie

De **productiefunctie** die het privégedeelte van het bbp¹ genereert is zoals gezegd van de vorm

$$Y_t = C \text{Kap}_t^\alpha L_t^{1-\alpha} \quad (3)$$

Er wordt aangenomen dat L toeneemt aan het ritme van Kap , het ritme van de netto investeringen. Het aantal werknemers hoeft niet expliciet toe te nemen aan het ritme van de investeringen. Indien Harrod-neutrale technische vooruitgang wordt verondersteld, dan kan L worden geïnterpreteerd als – (mede) door de technologische vooruitgang² bepaalde –arbeidsequivalenten: de technologische vooruitgang resulteert in een verhoogde efficiëntie van de factor arbeid, waardoor het lijkt alsof de arbeid is toegenomen. Een toename van L , geïnterpreteerd als arbeidsequivalenten, is dan een combinatie van een eventuele toename van het aantal tewerkgestelden en een - door de technologische vooruitgang – toegenomen efficiëntie van de arbeid^{3,4}. Deze hypothese impliceert dat het (loon)inkomen per tewerkgestelde kan toenemen, waardoor de grondslag van het geglobaliseerd belastbaar inkomen per tewerkgestelde in de personenbelasting kan toenemen. Gecombineerd met een progressief barema kan daardoor het effectief tarief in de personenbelasting stijgen.

De kapitaalstock Kap is de accumulatie K van de netto privé-investeringen plus de accumulatie KG van de overheidsinvesteringen :

$$\text{Kap}_t = K_t + KG_t \quad (4)$$

De afschrijvingen : alleen de privékapitaalstock wordt afgeschreven

$$Af = \text{Afschrijvingsvoet} * K \quad (5)$$

met **Afschrijvingsvoet = 0,08**

1 Naast de waarde van de productie die volgt uit de productiefunctie bevat het bbp, naar conventie, ook de wedden van het overheidspersoneel.

2 Een productiefunctie van het Harrod-neutrale technologische type is :
 $Y = F [K, L * A(t)]$
met $A(t)$ de index van de technologische vooruitgang en $\frac{K * F_K}{L * F_L} = \text{constant}$ voor een gegeven kapitaal output ratio. F_K en F_L zijn daarbij het marginaal product van respectievelijk kapitaal en arbeid.

3 Zie bijvoorbeeld Barro R. J. and Sala-i-Martin. X., 2nd Ed. 2003 Economic Growth, MIT Press, voor een uitvoerige discussie over Harrod-neutrale technische vooruitgang.

4 De hypothese dat de arbeidsequivalenten even snel toenemen als de kapitaalstock is verantwoordelijk voor de ongewoon hoge groei van het bbp.

Ter financiering van de investeringen die nodig zijn om de kapitaalstock op peil te houden wordt een reserve Affonds opgebouwd, reserve die gelijk is aan de afschrijvingen⁵:

$$Af = \text{Affonds} \quad (6)$$

Deze reserve wordt opgebouwd door een voorafname op de winst.

De vergoeding van de arbeid, de brutoloonkost is het aandeel van L in de productie :

$$\text{BrutoLoon} = (1-\alpha) * Y \quad (7)$$

Het BrutoLoon omvat de werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid.

De grondslag voor de werkgeversbijdragen GrSZWG wordt voor jaar 0 bepaald als :

$$\text{GrSZWG}_0 = (\text{BrutoLoon}_0 * (1 - \text{Vrijstelling_Soc_Zek_WG})) / (1 + \text{TarWG}) \quad (8)$$

Verondersteld wordt dat het van werkgeversbijdragen vrijgesteld gedeelte van het Brutoloon - in de hierboven gegeven definitie $(1-\alpha) * Y$ - niet wordt verrekend in het loon dat de werknemer ontvangt. Het is daarom een component van de winst van de ondernemer. Dit vrijgesteld gedeelte bedraagt

$$\text{VrijstellingWG} = (\text{TarWG}_0 * \text{BrutoLoon}_0 / (1 + \text{TarWG}_0)) * \text{Vrijstelling_Soc_Zek_WG} \quad (9)$$

met $\text{Vrijstelling_Soc_Zek_WG} = 0,2$

en $\text{TarWG} = 0,34$ het percentage van de werkgeversbijdragen op het door de werkgever uitgekeerde loon.

Voor de volgende jaren is de grondslag van de werkgeversbijdragen :

$$\text{GrSZWG}_t = \text{GrSZWG}_{t-1} * \text{ElastGrSZWG} * (\text{BrutoLoon}_t / \text{BrutoLoon}_{t-1}) \quad (10)$$

waarbij $\text{ElastGrSZWG} = 1$, de elasticiteit van de grondslag van de werkgeversbijdragen ten opzichte van de brutoloonkost.

5 Zie vergelijking (26) met betrekking tot de bruto investeringen BrutoI.

6 Zie ook vergelijking (13).

De grondslag van de werknemersbijdragen voor de sociale zekerheid in jaar 0 is :

$$\text{GrSZWN}_0 = \text{BrutoLoon}_0 / (1 + \text{TarWG}_0) * (1 - \text{Vrijstelling_Soc_Zek_WN}) + \text{Gadm} \quad (11)$$

met **Gadm** de wedden van de ambtenaren (er is geen vrijstelling op de wedden van ambtenaren)

en **Vrijstelling_Soc_Zek_WN = 0,01**, het van werknemersbijdragen vrijgesteld gedeelte van het netto loon. Deze vergelijking veronderstelt dat het voor de werkgever vrijgesteld gedeelte toekomt aan de werkgever en niet wordt doorverrekend naar de werknemer⁷.

Voor de overige jaren geldt :

$$\text{GrSZWN}_t = \text{GrSZWN}_{t-1} * \text{ElastGrSZWN} * (\text{BrutoLoont} / \text{BrutoLoon}_{t-1}) \quad (12)$$

$$\text{met ElastGrSZWN} = \frac{d\ln\text{GrSZWN}}{d\ln\text{BrutoLoon}} = 1$$

De grondslag van de personenbelasting GrPB wordt gegeven door :

$$\text{GrPB} = (\text{Gadm} + (\text{BrutoLoon} / (1 + \text{TarWG})) - \text{GrSZWN} * (\text{TarWN})) * (1 - \text{Vrijstelling_Pers}) \quad (13)$$

waarbij **Gadm** de wedden van de ambtenaren en

Vrijstelling_Pers = 0,1 de vrijstelling is in de personenbelasting.

De winst na afschrijvingen :

$$\text{WnaAf} = \alpha * Y - \text{Afschrijvingsvoet} * K + \text{VrijstellingWG} + \text{GTrW} \quad (14)$$

De korting op de werkgeversbijdragen, die niet wordt verrekend in het loon van de werknemer, wordt gedefinieerd in vergelijking (9).

De overheidstransfer GTrW wordt gedefinieerd in de vergelijkingen (35) en (33).

De grondslag van de vennootschapsbelastingen in jaar 0 wordt gegeven door :

$$\text{GrVenn}_0 = 0,95 * (\alpha * Y - \text{Afschrijvingsvoet} * K + \text{VrijstellingWG}) \quad (15)$$

De vergelijking impliceert dat 5% van de winst vrijgesteld is van belastingen en dat de overheidstransfers belastingvrij zijn.

Voor de volgende jaren ($t=1, 2, \dots$) wordt verondersteld dat het niet vrijgesteld gedeelte van de winst na afschrijvingen (GrVenn) een elasticiteit ten opzichte van de winst na afschrijvingen heeft, die gelijk is aan 0,98 :

$$\text{ElastGrVenn} = \frac{d\ln\text{GrVenn}}{d\ln\text{WnaAf}} = 0,98 \quad (16)$$

Het model voorziet als inkomens voor de gezinnen, naast het looninkomen, de wedden van het overheidspersoneel en de transfers van de overheid, ook nog een inkomen uit dividenden, inkomen dat afzonderlijk wordt belast.

De grondslag van het dividendinkomen wordt verondersteld gelijk te zijn aan de ontvangen dividenden :

$$\text{GrDiv} = \text{Div} \quad (17)$$

De dividenden Div. Het uitgekeerde gedeelte van de netto - na belasting – ondernemerswinst, is functie van de dividendpolitiek. Verondersteld wordt dat de helft van de nettowinst van de onderneming wordt uitgekeerd als dividenden. Het overige deel van de winst wordt geïnvesteerd.

$$\text{Div} = (\text{WnaAf} - (\text{GrVenn} * \text{TarVenn})) * \text{Dividenuitkering} \quad (18)$$

met GrVenn_0 de grondslag van de vennootschapsbelasting in jaar 0

$$\text{GrVenn}_0 = (\text{WnaAf}_0) * (1 - \text{Vrijstelling_Venn}) \quad (19)$$

waarbij $\text{Vrijstelling_Venn} = 0,05$ het gedeelte van de netto vennootschapswinst dat van belastingen is vrijgesteld.

De grondslag van de vennootschapsbelasting voor de overige jaren wordt gegeven door :

$$\text{GrVenn}_t = \text{GrVenn}_{t-1} * \text{ElastGrondVenn} * \text{WnaAf}_t / \text{WnaAf}_{t-1} \quad (20)$$

7 Zie vergelijking (9) en vergelijking (13).

met **ElastGrondVenn = 0,98** de elasticiteit van de grondslag van de vennootschapsbelasting ten opzichte van de winst na afschrijvingen **WnaAf**

en **TarVenn₀** = het aanslagpercentage in de vennootschapsbelasting in jaar 0

en **Dividenuitkering = 0,5**

De consumptie C is de referentievariabele voor de grondslag van de indirecte belastingen **GrInd**

$$C = \text{BeschikY} * (1 - \text{spaarneiging}) \quad (21)$$

met **BeschikY** het beschikbaar inkomen

en **spaarneiging = 0,15**

Het Beschikbaar inkomen BeschikY is het verschil tussen het inkomen voor belastingen **YvoorB** en de belasting op het geglobaliseerd inkomen plus de belasting op de dividenden.

Het inkomen voor belastingen YvoorB is gelijk aan het nettoloon (de loonkost exclusief de werkgeversbijdrage min de werknemersbijdrage) en de wedden van de ambtenaren plus het dividendinkomen plus de transfers van de overheid :

$$\text{YvoorB} = \text{GAmbt} + (\text{BrutoLoon}/(1+\text{TarWG}))- \text{GrSZWN}*(\text{TarWN})+\text{Div} + \text{GtrY} + \text{SZTr} \quad (22)$$

Het beschikbaar inkomen BeschikY wordt dan :

$$\text{BeschikY} = \text{YvoorB}-\text{GrPB}*(\text{TarPers})-\text{GrDiv}*\text{TarDiv} \quad (23)$$

met **GrPB** de grondslag van de personenbelasting

en **TarPers** het tarief in de personenbelasting

GrDiv de grondslag van de dividendbelasting

TarDiv de aanslagvoet van het dividendinkomen

De grondslag van de indirecte belastingen GrInd in jaar 0 is het niet vrijgesteld gedeelte van de bestedingen **C** :

$$\text{GrInd}_0 = C_0*(1-\text{Vrijstelling_Ind}) \quad (24)$$

met $Vrijstelling_Ind = 0,3$

Voor de overige jaren is de grondslag bepaald door :

$$GrInd_t = GrInd_{t-1} * ElastGrondInd * C_t / C_{t-1} \quad (25)$$

met **ElastGrondInd** de elasticiteit van de grondslag van de indirecte belastingen ten opzichte van de bestedingen.

De bruto privé-investeringen BrutoI zijn gelijk aan de som van de niet uitgekeerde winsten en de besparingen van de gezinnen plus de afschrijvingsreserve⁸:

$$BrutoI = (WnaAf - GrVenn * TarVenn) * (1 - Dividenduitkering) + (BeschikY * spaar-
neiging) + Affonds \quad (26)$$

Het niveau van **de netto privé-investeringen NettoI** is gelijk aan het verschil tussen de brutoinvesteringen en de afschrijvingen :

$$NettoI = BrutoI - Af \quad (27)$$

Het barema van de personenbelasting.

Om de opbrengst van de personenbelasting te kunnen berekenen moet niet alleen het barema gekend zijn, maar moet ook de distributie van de belastbare inkomens gekend zijn. Het naar het belastbaar inkomen gewogen gemiddeld tarief vermenigvuldigd met de totale grondslag laat dan toe om de opbrengst te berekenen.

In het huidig model wordt verondersteld dat het laagste marginaal tarief 25 %, en het hoogste marginaal tarief 50% is. Het gewogen gemiddeld tarief volgt dan een logistische curve gekenmerkt door twee asymptoten op de niveaus van de laagste en de hoogste marginale aanslagvoeten.

De hier gebruikte hypothetische logistische curve voor de berekening van het gewogen gemiddeld tarief in de personenbelasting is gekarakteriseerd door de volgende vergelijking :

$$TarPers = laagstemargtarief + \frac{\text{hoogsem arg tarief} - \text{laagstem arg tarief}}{(1 + Tae^{-bGrPB})^{\frac{1}{T}}} \quad (28)$$

⁸ zie vergelijking (4) en (6).

waarbij :

laagstemargtarief = 25 % het laagste marginaal tarief

hoogstemargtarief = 50 % het hoogste marginaal tarief

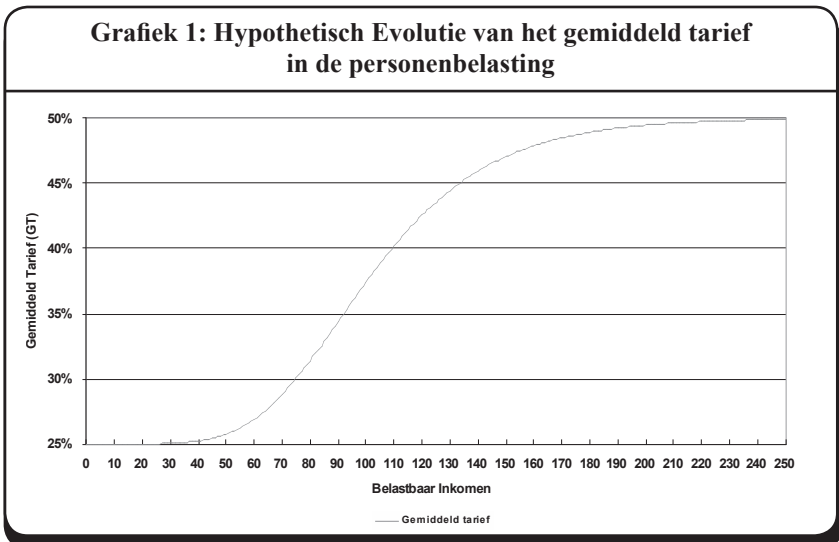
$T = 0,1$

$a = 24$

$b = 0,035$

en GrPB de grondslag van de personenbelasting is.

De coëfficiënt b bepaalt in hoge mate de progressiviteit. De relatie tussen het belastbaar inkomen en het gewogen gemiddeld tarief wordt in onderstaande grafiek geïllustreerd.

De overheidsuitgaven :

De loonkost voor de overheidsadministratie wordt verondersteld mee te evolueren met de loonevolutie in de privésector :

$$Gadmt = Gadmt_{t-1} * Brutoloon_t / (1 + TarWG_t) / (Brutoloon_{t-1} / (1 + TarWG_{t-1})) \quad (29)$$

met

$$Gadm_0 = 20 \quad (30)$$

De overige uitgaven van de overheid s.s. worden bepaald als een vast percentage van het saldo van de overheidsinkomsten na aftrek van de wedden van de ambtenaren :

De overheidsinvesteringen :

$$GI = (Bpers + Bvenn + Bdiv + Bind - Gadm) * 0,1 \quad (31)$$

De transfers naar de gezinnen :

$$GExp\text{tr}Y = (Bpers + Bvenn + Bdiv + Bind - Gadm) * 0,63 \quad (32)$$

De transfers naar de vennootschappen :

$$GExp\text{tr}W = (Bpers + Bvenn + Bdiv + Bind - Gadm) * 0,27 \quad (33)$$

$$GTrY_t = GExp\text{tr}Y_t \quad (34)$$

met $GTrY_t$ de door de gezinnen ontvangen transfers in jaar t

$$GTrW_t = GExp\text{tr}W_t \quad (35)$$

met $GTrW_t$ de door de vennootschappen ontvangen transfers in jaar t

De uitgaven van de sociale zekerheid zijn gelijk aan de inkomsten :

$$SZTr = BijWN + BijWG \quad (2)$$

met $SZTr$ de transfers van de sociale zekerheid naar de gezinnen

De resultaatvariabelen zijn :

BPers : de opbrengst van het geglobaliseerd deel van de personenbelasting

Bdiv : de opbrengst van de dividendbelasting

Bvenn : de opbrengst van de vennootschapsbelasting

Bind : de opbrengst van de indirecte belastingen

BijWN : de opbrengst van de werknemersbijdragen

BijWS : de opbrengst van de werkgeversbijdragen

Totaal : de som van alle belastingen en sociale zekerheidsbijdragen

Druk : de totale fiscale en parafiscale druk uitgedrukt in percent ten opzichte van het bbp :

$$Druk = Totaal / bbp$$

2. SIMULATIE

Tegen de achtergrond van een referentiescenario, waarin de fiscaliteit ongewijzigd blijft over de beschouwde periode - hier hypothetisch genoemd de jaren 0 tot 7 - worden een zevental scenario's uitgewerkt waarbij, uitgezonderd voor het laatste scenario, telkens in het tweede jaar, dus in het hypothetische jaar 1, een belastingwijziging wordt doorgevoerd. De belastinghervormingen nemen de vorm aan van tariefwijzigingen, wijzigingen van de definitie van de grondslag (wijzigingen van de vrijstellingen) en wijzigingen van de elasticiteit van de grondslag⁹ van de belasting. Bij elk scenario wordt dan het onmiddellijk effect van de maatregel op de belastingdruk in het beschouwde jaar en op het einde van de simulatieperiode - het jaar 7 - vergeleken met de belastingdruk van het referentiescenario.

In een eerste scenario wordt de belasting van de vennootschapswinst vermindert via een tariefverlaging. **In vergelijking met het referentiescenario leidt deze belastingaanpassing tot een vermindering van de opbrengst (of de druk) van de vennootschapsbelasting, van om en bij de 3,03 %¹⁰ ten opzichte van het bbp in het jaar 1. Op het einde van de periode is de totale belastingdruk evenwel gelijk aan deze van het begin van de periode.**

Een tweede scenario ziet de werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid afnemen. Het nieuwe tarief van deze bijdragen is zo berekend, zodat het directe impact op de opbrengst van de werkgeversbijdragen, in vergelijking tot het referentiescenario, juist even groot is als het directe effect van de vermindering de vennootschapsbelasting in scenario 1. Het voordeel van de bijdragevermindering dat de werkgevers ontvangen wordt in dit scenario integraal doorgespeeld naar de werknemers. Dit betekent concreet dat de lonen van de werknemers stijgen met hetzelfde bedrag als de vermindering van de werkgeversbijdragen.

In een derde en het vierde scenario wordt het voordeel van de vermindering van de werkgeversbijdragen niet doorgespeeld naar de werknemers, maar blijft dit voordeel in de onderneming, waar het de winst doet toenemen. Het derde scenario behoudt het tarief van de werkgeversbijdragen van scenario 2, terwijl in het vierde scenario het tarief van de werkgeversbijdragen zo is berekend, zodat de minderontvangsten precies gelijk zijn aan de minderontvangsten in de scenario's 1 en 2.

9 De wijziging van de definitie van de grondslag kan ook een effect hebben op de elasticiteit van de grondslag.

10 3,02673 % t.o.v. het B.B.P. om precies te zijn.

De overige scenario's betreffen aanpassingen in de personenbelasting. Het vijfde scenario past de vrijstelling in de personenbelasting aan, terwijl het zesde scenario het gewogen gemiddeld tarief wijzigt door een vermindering van het laagste marginaal tarief en een verlaging van de progressiviteit. In het laatste scenario is de elasticiteit van de grondslag van de personenbelasting kleiner dan 1.

3. HET REFERENTIESCENARIO

In het referentiescenario wordt uitgegaan van de volgende parameterwaarden voor de productiefunctie in vergelijking (1) $\alpha = 0,35$ en $C = 1/3$. In het eerste jaar, jaar 0, is de kapitaalstock van de privésector gelijk aan 300. De arbeid L wordt, zoals hierboven uiteengezet, gemeten in arbeidsequivalenten en vertegenwoordigt in jaar 0 300 eenheden. Er wordt verder verondersteld dat het aantal arbeidsequivalenten gelijke tred houdt met de kapitaalstock van de privésector¹¹. De vergoeding van de factor arbeid dekt niet alleen het netto loon dat de werknemer ontvangt en waarop hij nog werknemers bijdragen en directe belastingen moet op afdragen, maar ook de werkgeversbijdrage voor de sociale zekerheid. Het loon dat de werknemer ontvangt wordt verondersteld gelijk te zijn aan $\text{Brutoloon}/(1 + \text{TarWG})$. De vrijstelling die de werkgever krijgt op de werkgeversbijdrage wordt verondersteld niet te worden doorberekend in het loon van de werknemer, maar is een deel van de winst van de ondernemer.

De volgende parameterwaarden zijn gebruikt in de referentiesimulatie :

De afschrijvingsvoet in vergelijking (5) wordt bepaald op 8 %;

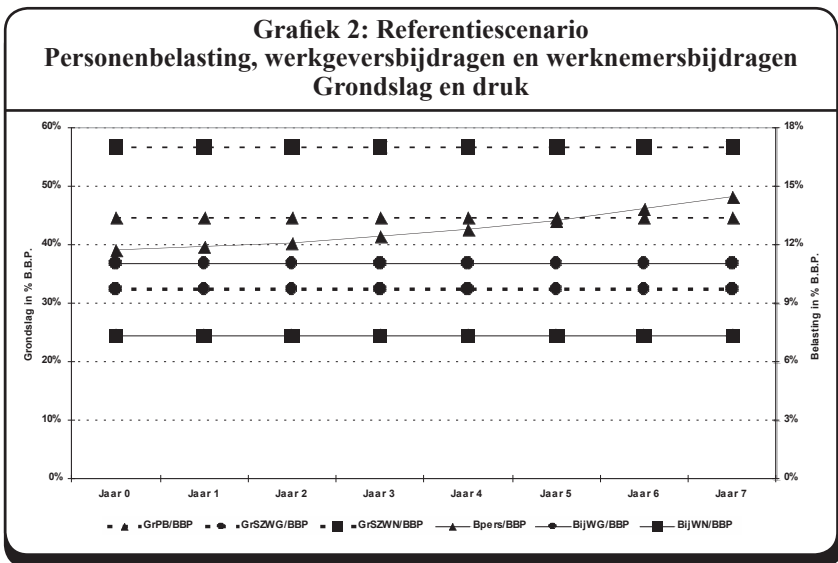
Het vrijstellingspercentage van de grondslag van de vennootschapsbelasting in de vergelijking (15) bedraagt 5 % ;

De elasticiteiten van alle grondslagen van alle belastingen wordt geacht gelijk te zijn aan 1, behalve voor de vennootschapsbelasting, die de waarde 0,98 kreeg¹².

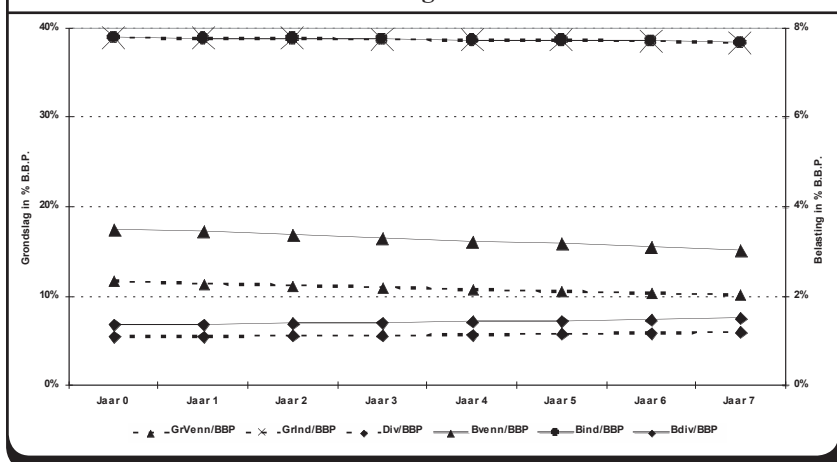
11 Deze hypothese is de oorzaak van de ongewoon hoge groei van het bbp.

12 Een elasticiteit kleiner dan 1 is bijvoorbeeld mogelijk door een (gedeelte)lijke forfaitaire bepaling van de grondslag van de belasting.

Onder invloed van het progressief tarief in de personenbelasting neemt de druk van de personenbelasting, dus de opbrengst van de personenbelasting gedeeld door het bbp, over de periode jaar 0 – jaar 7 toe met 2,76 %-punt. De druk van de vennootschapsbelasting daarentegen neemt af omwille van de elasticiteit van de grondslag ten opzichte van de winst die slechts 0,98 bedraagt. De afname bedraagt 0,46 %-punt. Omdat de winst na belastingen in verhouding tot het bbp toeneemt, neemt ook de uitkering van dividenden toe en dus ook de inkomsten uit de belasting op dividenden in verhouding tot het bbp. De druk van de indirecte belastingen wordt 0,10 %-punt lichter en dit omdat het beschikbaar inkomen afneemt van 65,40 % tot 64,52 % van het bbp. Omdat het aandeel van de vergoeding van de arbeid in het bbp gelijk blijft en omdat de elasticiteiten van de werkgevers – en werknemersbijdragen gelijk zijn aan 1, blijft de druk van de socialezekerheidsbijdragen constant. Het bbp neemt over deze periode toe met gemiddeld 6,19 % per jaar.

**Grafiek 3: Referentiescenario
Vennootschapsbelasting, indirecte belasting en dividendbelasting
Grondslag en druk**

4. **SCENARIO 1 : VERMINDERING VAN DE BELASTINGEN OP DE VENNOOTSCHAPSWINSTEN**

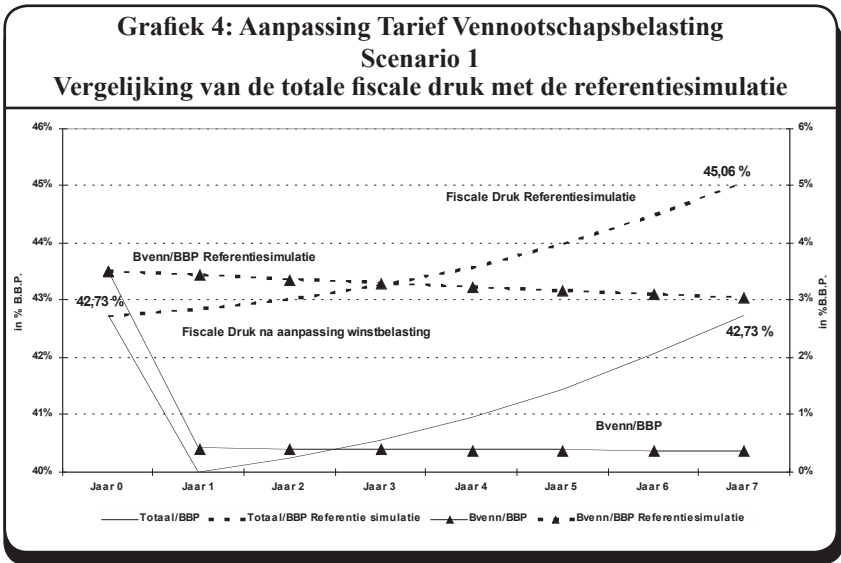
Verondersteld wordt dat de belasting op de vennootschapswinsten in jaar 1 wordt verlaagd door een tariefvermindering van 30 % naar 3,60 %. Dit leidt tot **een afname van de opbrengst van de vennootschapsbelasting van 3,03 % ten opzichte van het bbp in vergelijking met de opbrengst in jaar 1 in het referentiescenario**. Als gevolg daarvan nemen de dividenden (relatief ten opzichte van het bbp) toe en dus ook de belastingopbrengst uit dividenden in verhouding tot het bbp. Het beschikbaar inkomen neemt af in verhouding tot het bbp omdat de transfers naar de gezinnen (en ook naar de bedrijven) afnemen vanwege de budgetbeperking. Als gevolg daarvan daalt ook de opbrengst van de indirecte belastingen ten opzichte van het bbp. In jaar 1 daalt de totale druk van 42,84 % van het bbp in het referentiescenario naar 39,98 % van het bbp in dit scenario. Er is **een onmiddellijk terugverdieneffect¹³** van de verlaging van de vennootschapsbelasting, via de toename (in % van het bbp) van de dividendbelasting, dat echter gedeeltelijk tenietgedaan wordt door de verlaging van de indirecte belastingen. Dit terugverdieneffect bedraagt **0,17 % ten opzichte van het bbp**. Het effect op het bbp van de vermindering van de winstbelasting laat zich pas in jaar 2 gevoelen via de investeringen (privé en publieke) en de toename van de arbeidsequivalenten. Er is dus in jaar 1 geen terugverdieneffect als gevolg van een hoger – hoger dan in de referentiesimulatie – bbp. **Over de periode jaar 0 – jaar 7 is de globale fiscale en parafiscale druk precies gelijk gebleven : 42,73 % ten opzichte van het bbp**. Dit resultaat moet evenwel worden vergeleken met een toename van de druk met 2,33 %-punt over dezelfde periode in het referentiescenario.

13

In vergelijking met de referentiesimulatie.

In jaar 7 wordt de afname van de verhouding van de vennootschapsbelasting tot het bbp gecompenseerd door de toename van de personenbelastingen en van de dividendbelastingen. De indirecte belastingen vertegenwoordigen in jaar 7 nog steeds een kleiner percentage ten opzichte van het bbp dan in de referentiesimulatie. Het bbp is in het scenario 1 over de beschouwde periode toegenomen met 6,56 % per jaar, tegen 6,27 % in het referentiescenario.

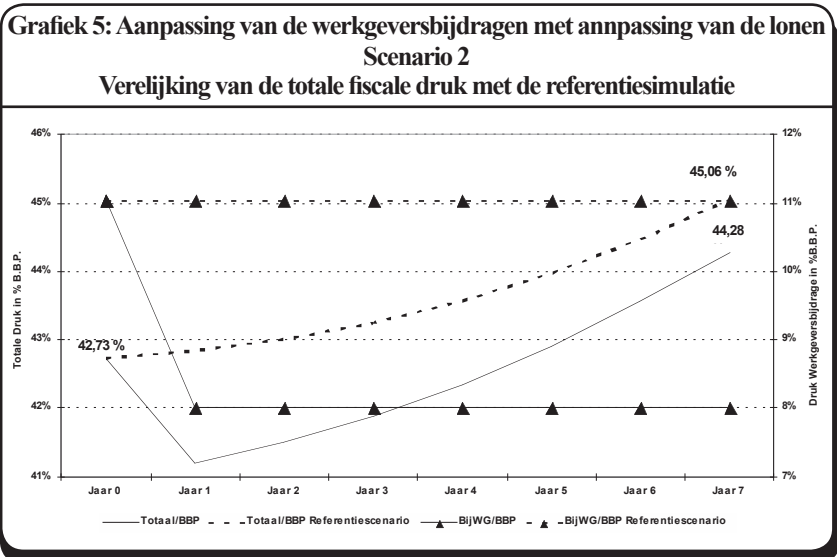
	Scenario 1		Referentiescenario
	Directe Kost	Totale druk	Totale druk
In jaar 0	-	42,73 %	42,73 %
In jaar 1	3,03 %	39,98 %	42,84 %
In jaar 7	2,68 %	42,73 %	45,06 %

5. **SCENARIO 2 : VERMINDERING VAN DE WERKGEVERSBIJDRAGEN, DIE DOORGEREKEND WORDT IN DE LONEN.**

In jaar 1 wordt het tarief van de werkgeversbijdragen zo verlaagd dat de minderopbrengst van de werkgeversbijdragen precies gelijk is aan de minderopbrengst van de vennootschapswinst in scenario 1. De vermindering van de werkgeversbijdragen bedraagt dus **3,03 % van het bbp**. Er wordt verondersteld dat de werkgevers deze vermindering volledig doorrekenen in de lonen. De lonen nemen bijgevolg evenveel toe als de werkgeversbijdragen dalen. De wedden van het overheidsperoneel stijgen in dezelfde mate als de lonen in de privésector. Omwille van de budgetnorm in de sociale zekerheid dalen de sociale transfers naar de gezinnen ook met 3,03 % van het bbp. In vergelijking met de referentiesimulatie nemen de personenbelasting en de werknemersbijdragen voor de sociale zekerheid toe, ook in percent van het bbp. Dit resulteert in een afname van het beschikbaar inkomen in verhouding tot het bbp. De totale druk neemt in jaar 1 af tot 41,21 %, dit is 1,63 %-punt bbp minder dan in het referentie scenario. **Het terugverdieneffect van de maatregel, 1,39 % bbp**, is aanzienlijk groter dan bij de vermindering van de winstbelasting in scenario 1. Het is voornamelijk het gevolg van de toename van de personenbelasting en de werknemersbijdragen. **Over de ganse periode jaar 0 – jaar 7** is de totale fiscale en parafiscale druk toegenomen met 1,55 %-punt. **Ten opzichte van het referentiescenario** is dit een vermindering met **slechts 0,78 %-punt**. De gemiddelde groei van het bbp over de periode is 6,42 % per jaar, daar waar het in het referentiescenario 6,27 % per jaar was. **Het beschikbaar inkomen van de gezinnen is over de periode daarentegen afgenomen tot 62,72 % ten opzichte van het bbp, daar waar dit in het referentiescenario slechts afnam tot 64,52 % ten opzichte van het bbp**. Een maatregel die a priori zeer gunstig lijkt voor het gezinsinkomen blijkt door o.a. het budgettair evenwicht in de sociale zekerheid en door de progressiviteit van de personenbelasting en de hogere werknemersbijdragen niet zo gunstig.

	Scenario 2		Referentiescenario
	Directe Kost	Totale druk	Totale druk
In jaar 0	-	42,73 %	42,73 %
In jaar 1	3,03%	41,21 %	42,84 %
In jaar 7	3,03%	44,28 %	45,06 %

6. **SCENARIO 3 : VERMINDERING VAN HET TARIEF VAN DE WERKGEVERSBIJDAGEN TOT HET TARIEF VAN SCENARIO 2, DIE NIET DOORGEREKEND WORDT IN DE LONEN.**

In dit scenario wordt het tarief van de werkgeversbijdragen vermindert tot het tarief van scenario 2. De werkgevers passen evenwel de lonen niet aan. Het loon van de werknemer, waarop nog werknemersbijdragen en personenbelasting moet betaald worden blijft in jaar 1 ongewijzigd ten opzichte van datzelfde loon in het referentiescenario en wordt berekend als :

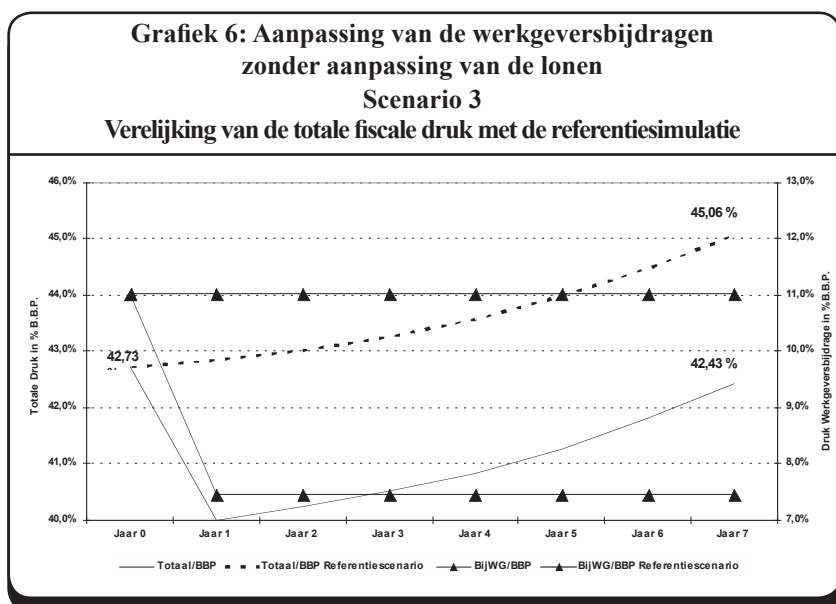
$$\text{BrutoLoon} * (1 - \text{Vrijstelling_Soc_Zek_WG}) / (1 + \text{TarWG}_0)$$

De korting op de werkgeversbijdragen is :

$$\text{BrutoLoon} * (1 - \text{Vrijstelling_Soc_Zek_WG}) * ((\text{TarWG}_0 / (1 + \text{TARWG}_0) - (\text{TARWG}_1 / (1 + \text{TARWG}_1)))$$

en wordt volledig bij de ondernemingswinst gevoegd. **De onmiddellijke kost** van de maatregel **bedraagt 3,58 %-punt bbp**. **De totale kost in jaar 1, gemeten naar de ontvangsten in het referentiescenario, bedraagt 2,83 %-punt bbp**. Het onmiddellijk terugverdieneffect via ver-schuivingen van de belastbare massa is dus **0,75 %-punt bbp** **Op het einde van de periode jaar 0 – jaar 7** bedraagt de totale fiscale en parafiscale druk nog 42,34 % ten opzichte van het bbp. Dit is 0,32 %-punt lager dan in jaar 0. **Ten opzichte van de referentiesimulatie is dit 2,63 %-punt bbp** lager. De gemiddelde jaarlijkse groei van het bbp is in deze simulatie 6,56 %. Het beschikbaar inkomen van de gezinnen daalt in dit scenario tot 62,23 % van het bbp, tegen 64,52 % in het referentiescenario.

	Scenario 3		Referentiescenario
	Directe Kost	Totale druk	Totale druk
In jaar 0	-	42,73 %	42,73 %
In jaar 1	3,58 %	40,01 %	42,84%
In jaar 7	3,58 %	42,43 %	45,06%

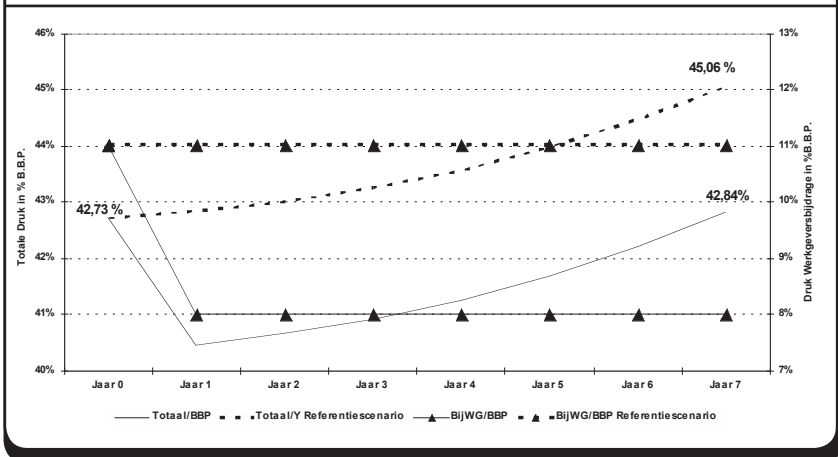
7. **SCENARIO 4 : VERMINDERING VAN DE WERKGEVERSBIJDRAGEN MET EEN BEDRAG GELIJK AAN HET BEDRAG VAN DE VERMINDERING VAN DE VENNOOTSCHAPSBELASTING VAN SCENARIO 1. DE VERMINDERING WORDT NIET DOORGEREKEND IN DE LONEN.**

Ook in dit scenario wordt de vermindering van de werkgeversbijdragen integraal ingehouden door de werkgevers. Het nieuwe tarief van de werkgeversbijdrage is zo berekend zodat het leidt tot een minderontvangst van de werkgeversbijdragen die juist gelijk is aan de minderontvangst van de vennootschapsbelasting in scenario 1. De directe kost van de maatregel in termen van minderontvangsten aan patronale socialezekerheidsbijdragen is dus 3,03 %-punt bbp. De totale kost aan fiscale en parafiscale minderontvangsten in jaar 1 belooft - gemeten naar de ontvangsten in het referentiescenario - 2,40 %-punt bbp. Het terugverdieneffect in jaar 1 is dus

0,63 %-punt. Ter vergelijking de totale minderontvangst aan fiscale en parafiscale ontvangsten in scenario 1 in jaar 1 was 2,86 %-punt bbp. Op het **einde van de periode** bedraagt de totale fiscale en parafiscale druk **42,84 % ten opzichte van het bbp, een toename ten opzichte van het begin van de periode met 0,11 %-punt**, maar een **afname met 2,22 %-punt bbp ten opzichte van het referentiescenario**. Het beschikbaar inkomen van de gezinnen is op het einde van de periode gedaald tot 62,59 % daar waar het in het referentiescenario slechts afnam tot 64,52 %. De gemiddelde groei van het bbp over de periode bedraagt in dit scenario 6,52 % tegen 6,27 % in de referentiesimulatie.

	Scenario 4		Referentiescenario
	Directe Kost	Totale druk	Totale druk
In jaar 0	-	42,73 %	42,73 %
In jaar 1	3,03 %	40,44 %	42,84 %
In jaar 7	3,03 %	42,84 %	45,06 %

**Grafiek 7: Aanpassing van de werkgeversbijdragen
zonder aanpassing van de lonen
Scenario 4
Verelijking van de totale fiscale druk met de referentiesimulatie**

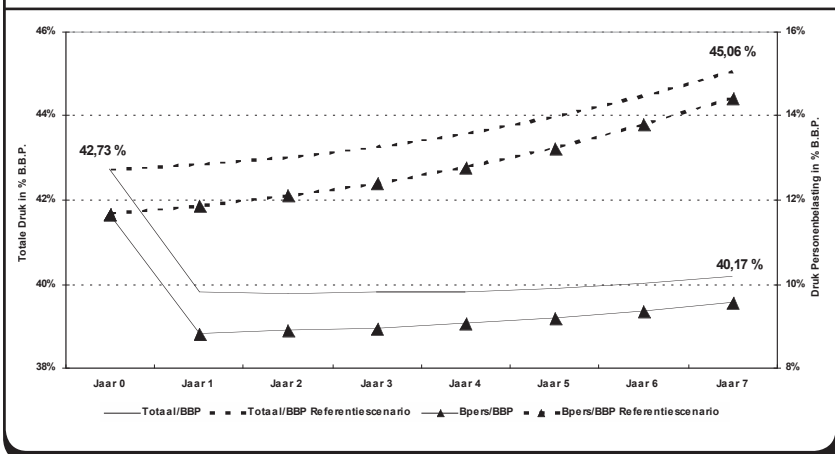

8. **SCENARIO 5: VERMINDERING VAN DE PERSONENBELASTING MET EEN BEDRAG GELIJK AAN DE VERMINDERING VAN DE VENNOOTSCHAPSBELASTING VAN SCENARIO 1. DE VERMINDERING WORDT GEREALISEERD DOOR EEN VERHOOGDE VRIJSTELLING.**

Het vrijstellingspercentage in de personenbelasting, dat oorspronkelijk 10 % bedraagt, wordt opgetrokken tot 29,9412 %. De onmiddellijke kost van de maatregel is precies gelijk aan de kost van de vermindering van de vennootschapsbelasting in scenario 1, namelijk 3,03 % bbp. De totale kost in jaar 1 in termen van minderontvangst van alle belastingen samen is ook 3,03 % bbp. **Er is dus geen onmiddellijk terugverdieneffect.** Op het einde van de periode is de totale fiscale en parafiscale druk gedaald tot 40,17 %. Ten opzichte van het referentiescenario is dit een afname met 4,89 %-punt bbp. De jaarlijkse gemiddelde groei van het bbp bedraagt 6,11 % tegen 6,27 % voor de referentiesimulatie. Het beschikbaar inkomen van de gezinnen neemt in deze simulatie toe tot 65,79 % van het bbp (64,52 % in het referentiescenario).

	Scenario 5		Referentiescenario
	Directe Kost	Totale druk	Totale druk
In jaar 0	-	42,73 %	42,73 %
In jaar 1	3,03 %	39,81 %	42,84 %
In jaar 7	4,86 %	40,17 %	45,06%

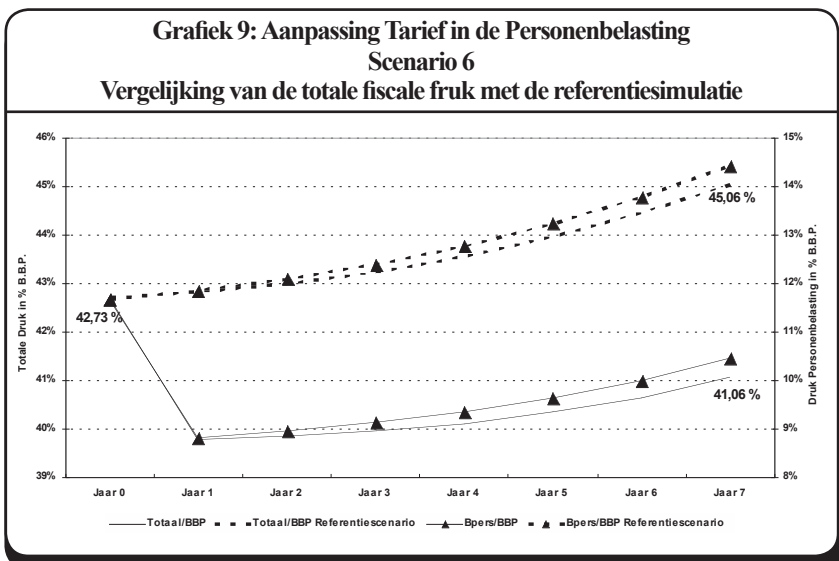
Grafiek 8: Aanpassing Vrijstelling in de Personenbelasting Scenario 5
Verelijking van de totale fiscale druk met de referentiesimulatie

9. **SCENARIO 6: VERMINDERING VAN DE PERSONENBELASTING MET EEN BEDRAG GELIJK AAN DE VERMINDERING VAN DE VENNOOTSCHAPSBELASTING VAN SCENARIO 1. DE VERMINDE RINGWORDT GEREALISEERD DOOR EEN AANPASSING VAN HET GEWOGEN GEMIDDELD TARIEF.**

Dit scenario past het tarief van de personenbelasting aan met als onmiddellijk effect een daling van de ontvangsten met 3,03 % ten opzichte van het bbp. In de vergelijking (28), de vergelijking van het gewogen gemiddeld tarief, wordt de coëfficiënt b van de grondslag van de personenbelasting en het laagste marginaal tarief aangepast. De belasting van de laagste inkomensschijf wordt van 25 % op 19 % gebracht. De coëfficiënt b van de logistische curve daalt van 0,035 tot 0,029335. Dit geeft onder andere ook als resultaat dat de progressiviteit van het tarief lager is dan in het referentiescenario. De totale minderontvangst ten opzichte van de referentiesimulatie bedraagt in jaar 1 3,03 % ten opzichte van het bbp. Ook in dit scenario is er geen onmiddellijk **terugverdieneffect**. Op het einde van de periode is de **totale fiscale en parafiscale druk gelijk aan 41,06 %** ten opzichte van het bbp. Dit is 4,00 %-punt minder dan in het referentiescenario, en **1,67 %-punt lager dan de druk in jaar 0**. De gemiddelde jaarlijkse groei van het bbp bedraagt nog 6,12 %. Het beschikbaar inkomen van de gezinnen stijgt in deze simulatie tot 65,56 % van het bbp, tegen 64,52 % in de referentiesimulatie.

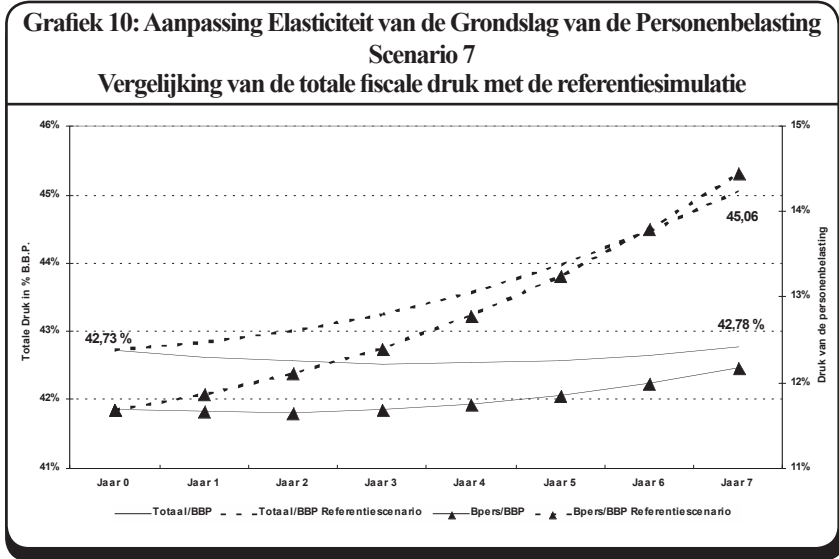
	Scenario 6		Referentiescenario
	Directe Kost	Totale druk	Totale druk
In jaar 0	-	42,73 %	42,73 %
In jaar 1	3,03 %	39,81 %	42,84 %
In jaar 7	3,97 %	41,06 %	45,06 %

10. **SCENARIO 7 : VERMINDERING VAN DE ELASTICITEIT VAN DE GRONDSLAG VAN DE PERSONEN-BELASTING MET BEHOUD VAN HET TARIEF.**

In dit laatste scenario wordt de elasticiteit van de grondslag van de personenbelasting van 1 op 0,98605 gebracht. Dit resulteert in jaar 7 in een totale fiscale en parafiscale druk die bijna gelijk is aan deze in jaar 0, nl 42,78 %. In jaar 1 bedraagt de minderontvangst in de personenbelasting slechts 0,21 %-punt. De totale druk in jaar 1 daalt slechts met 0,21 %-punt. De gemiddelde jaarlijkse groei van het bbp is nog 6,23 %. Het beschikbaar inkomen bedraagt in jaar 7 65,12 % van het bbp , tegen 64,52 % in de referentiesimulatie.

	Scenario 7		Referentiescenario
	Directe Kost	Totale druk	Totale druk
In jaar 0	-	42,73 %	42,73 %
In jaar 1	0,21 %	42,63 %	42,84 %
In jaar 7	2,27 %	42,78 %	45,06 %

11. CONCLUSIE

De evolutie van de fiscale druk kan meerdere oorzaken hebben. Zo kan het tarief worden aangepast, de vrijstellingen worden verhoogd, de elasticiteit van de grondslag ten opzichte van het bbp worden aangepast of kan door de endogene evolutie (evolutie bij ongewijzigd beleid) van de economie het verloop van de belastbare grondslag geen gelijke tred houden met de evolutie van het bbp. Dit alles kan de maatstaf van de fiscale druk beïnvloeden. Uit een vergelijking van de totale fiscale en parafiscale druk op twee verschillende tijdstippen, zonder nadere analyse van de onderliggende variabelen, kan men daarom meestal geen besluiten trekken over de beleidsmatige beïnvloeding van de druk. De scenario's 1, 2 en 4 tonen aan, dat zelfs met een aanzienlijke belastingverlaging (3,03 % ten opzichte van het bbp), de totale fiscale en parafiscale druk op het einde van de simulatie periode ongeveer gelijk of hoger kan zijn dan in het jaar vóór de belastingverlaging. Een beoordeling van het effect van het fiscaal beleid op de totale fiscale en parafiscale druk en fiscale en parafiscale structuur vereist dan ook een grondige analyse van de componenten van het bbp, die de referentievariabelen uitmaken voor de diverse belastbare grondslagen en van de endogene en de door het beleid geïnduceerde evoluties van deze grondslagen.

Bij een belastingsysteem gekenmerkt door niet-proportionele belastingen en/of door grondslagen die een bbp - elasticiteit hebben die verschilt van 1, speelt de lengte van de periode waarover men de waargenomen belastingdrukken vergelijkt een belangrijke rol.

Conclusies ten aanzien van de voorgestelde scenario's moeten steeds worden gezien in het licht van de specifieke structuur en de specifieke parameterwaarden van het model. Zo speelt de hypothese van een zero saldo begrotingsbeleid een cruciale rol. Ook worden de resultaten in hoge mate beïnvloed door het gesloten karakter van de economie. Tenslotte betekent de optie van een homogeen lineaire productiefunctie een sterke beperking in de verhouding van de vergoeding van de productiefactoren tot het bbp.

Het scenario 2, waarbij de verlaging van het tarief van de werkgeversbijdragen integraal wordt doorgeschoven naar de werknemers in de vorm van hogere lonen, is het minst efficiënt in termen van verlaging van de fiscale en parafiscale druk. Dit is, naast de progressiviteit in de personenbelasting, in grote mate het gevolg van de budgetnorm in de sociale zekerheid, die een evenwicht vereist waardoor de sociale zekerheidstransfers naar de gezinnen meteen ook met 3,03 % van het bbp afnemen.

Een verhoging van het vrijstellingspercentage in de personenbelasting (scenario 5) is efficiënter in het verlagen van de belastingdruk dan een verlaging van de vennootschapsbelasting, die evenveel kost in termen van minderontvangsten (scenario 1). Scenario 1 heeft dan wel het voordeel van een hogere jaarlijkse groei van het bbp.

De nota heeft enkel tot doel om via een denkbeeldig model enkele mechanismen van de evolutie van de fiscale en parafiscale druk te illustreren en een aanwijzing te geven over de methoden om de evolutie van de belastingdruk tussen twee tijdstippen te evalueren. Zij geeft als bijproduct de mogelijkheid om enkele scenario's voor belastingverlagingen te schetsen en met elkaar te vergelijken. Sommige numerieke waarden van het model zijn gekozen enkel en alleen met het doel de evoluties van de fiscale druk sterk te accentueren. Zij zijn geenszins bedoeld als een getrouwe weergave van de realiteit. Dit is met name duidelijk het geval voor de groei van het bbp.

Jozef Blomme

2 augustus 2007

DATA SCENARIO'S

De scenario 's in jaar 1

Scenario								
	Referentie	1	2	3	4	5	6	7
BBP groei per jaar	6,27%	6,56%	6,42%	6,56%	6,52%	6,11%	6,12%	6,23%
GrPB/BBP	44,65%	44,65%	47,95%	44,65%	44,65%	34,75%	44,65%	40,47%
GrDiv/BBP	6,02%	7,03%	5,75%	7,22%	7,04%	5,34%	5,47%	5,71%
GrVenn/BBP	10,16%	10,13%	9,42%	12,51%	12,16%	10,12%	10,13%	10,15%
GrInd/BBP	38,39%	37,84%	37,92%	37,03%	37,24%	39,15%	39,01%	38,75%
GrSZWG/BBP	32,44%	32,44%	34,83%	32,44%	32,44%	32,44%	32,44%	32,44%
GrSZWN/BBP	56,55%	56,55%	60,73%	56,55%	56,55%	56,55%	56,55%	56,55%
YvoorB/BBP	80,47%	80,01%	81,70%	78,70%	78,98%	76,72%	77,40%	78,73%
BeschikY/BBP	64,52%	63,60%	63,72%	62,23%	62,59%	65,79%	65,56%	65,12%
Bpers/BBP	14,45%	14,66%	16,54%	14,66%	14,63%	9,59%	10,48%	12,18%
Bdiv/BBP	1,51%	1,76%	1,44%	1,81%	1,76%	1,34%	1,37%	1,43%
Bvenn/BBP	3,05%	0,36%	2,83%	3,75%	3,65%	3,04%	3,04%	3,04%
Bind/BBP	7,68%	7,57%	7,58%	7,41%	7,45%	7,83%	7,80%	7,75%
BijWN/BBP	7,35%	7,35%	7,90%	7,35%	7,35%	7,35%	7,35%	7,35%
BijWG/BBP	11,03%	11,03%	8,00%	7,45%	8,00%	11,03%	11,03%	11,03%
Druk	45,06%	42,73%	44,28%	42,43%	42,84%	40,17%	41,06%	42,78%

Kost/BBP in jaar 1	-	3,03%	3,03%	3,58%	3,03%	3,03%	3,03%	0,21%
Terugverdien effect in jaar 1	-	0,17%	1,39%	0,74%	0,63%	0,00%	0,00%	
Druk in jaar 1	42,84%	39,98%	41,21%	40,01%	40,44%	39,81%	39,81%	42,63%

Referentiescenario					
Bbp , verdeling over de productiefactoren, beschikbaar inkomen en bruto investeringen					
	bbp	Arbeid	Privé- kapitaal	Publiek Kapitaal	Totaal Kapitaal
	BBP	L	Kapitaal	KG	Kplus
Jaar 0	121,835	300,000	300,000	16,000	316,000
Jaar 1	129,394	318,620	318,620	16,966	335,586
Jaar 2	137,443	338,447	338,447	18,008	356,454
Jaar 3	146,022	359,569	359,569	19,137	378,706
Jaar 4	155,170	382,083	382,083	20,373	402,456
Jaar 5	164,934	406,098	406,098	21,735	427,833
Jaar 6	175,364	431,732	431,732	23,249	454,982
Jaar 7	186,518	459,118	459,118	24,946	484,065
	Vergoeding kapitaal	Winst na Afschrijvingen	Vergoeding arbeid	Beschikbaar inkomen	Bruto inves- teringen
	αY (Winst)	WnaAf	$(1-\alpha)Y$ (Brutoloon)	BeschikY	Brutol
Jaar 0	35,642	17,610	66,193	79,684	18,620
Jaar 1	37,853	18,743	70,299	84,535	19,827
Jaar 2	40,208	19,972	74,673	89,677	21,122
Jaar 3	42,718	21,314	79,333	95,125	22,514
Jaar 4	45,394	22,783	84,304	100,895	24,015
Jaar 5	48,251	24,399	89,608	107,007	25,635
Jaar 6	51,302	26,180	95,275	113,482	27,386
Jaar 7	54,565	28,146	101,335	120,347	29,282

Referentiescenario**Grondslagen van de belastingen in % bbp**

	Personen- belasting	Dividend- belasting	Vennoot- schaps- belasting	Indirecte belastingen	Werkgevers- bijdragen	Werkne- mers- bijdragen
	GrPB/BBP	GrDiv/BBP	GrVenn/BBP	GrInd/BBP	GrSZWG/ BBP	GRSZWN/ BBP
Jaar 0	44,65%	5,47%	11,70%	38,91%	32,44%	56,55%
Jaar 1	44,65%	5,52%	11,46%	38,87%	32,44%	56,55%
Jaar 2	44,65%	5,58%	11,23%	38,82%	32,44%	56,55%
Jaar 3	44,65%	5,65%	11,01%	38,76%	32,44%	56,55%
Jaar 4	44,65%	5,72%	10,79%	38,69%	32,44%	56,55%
Jaar 5	44,65%	5,81%	10,57%	38,60%	32,44%	56,55%
Jaar 6	44,65%	5,91%	10,36%	38,50%	32,44%	56,55%
Jaar 7	44,65%	6,02%	10,16%	38,39%	32,44%	56,55%

Referentiescenario

Tarief belastingen en Belastingen in % bbp

	Tarief personenbelasting	Tarief Vennootschapsbelasting	Tarief Indirecte belasting	Tarief Werknemersbijdragen	Tarief Werkgeversbijdragen	Tarief Dividendbelasting	
	TarPers	TarVenn	TarInd	TarWN	TarWG	TarDiv	
Jaar 0	26,18%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 1	26,58%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 2	27,11%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 3	27,79%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 4	28,64%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 5	29,68%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 6	30,92%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 7	32,36%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
	Personenbelasting	Dividendbelasting	Vennootschapsbelasting	Indirecte belasting	Werknemersbijdragen	Werkgeversbijdragen	Totale druk
	Bpers/BBP	Bdiv/BBP	Bvenn/BBP	Bind/BBP	BijWN/BBP	BijWG/BBP	Totaal/BBP
Jaar 0	11,69%	1,37%	3,51%	7,78%	7,35%	11,03%	42,73%
Jaar 1	11,87%	1,38%	3,44%	7,77%	7,35%	11,03%	42,84%
Jaar 2	12,11%	1,40%	3,37%	7,76%	7,35%	11,03%	43,02%
Jaar 3	12,41%	1,41%	3,30%	7,75%	7,35%	11,03%	43,26%
Jaar 4	12,79%	1,43%	3,24%	7,74%	7,35%	11,03%	43,57%
Jaar 5	13,25%	1,45%	3,17%	7,72%	7,35%	11,03%	43,98%
Jaar 6	13,81%	1,48%	3,11%	7,70%	7,35%	11,03%	44,47%
Jaar 7	14,45%	1,51%	3,05%	7,68%	7,35%	11,03%	45,06%

Scenario 1					
Bbp , verdeling over de productiefactoren, beschikbaar inkomen en bruto investeringen					
	bbp	Arbeid	Privé- kapitaal	Publiek Kapitaal	Totaal Kapitaal
	BBP	L	Kapitaal	KG	Kplus
Jaar 0	121,835	300,000	300,000	16,000	316,000
Jaar 1	129,394	318,620	318,620	16,966	335,586
Jaar 2	137,901	339,720	339,720	17,638	357,358
Jaar 3	146,985	362,238	362,238	18,387	380,624
Jaar 4	156,690	386,281	386,281	19,232	405,513
Jaar 5	167,069	411,971	411,971	20,195	432,166
Jaar 6	178,177	439,442	439,442	21,306	460,748
Jaar7	190,080	468,843	468,843	22,597	491,439
	Vergoeding kapitaal	Winst na Afschrijvingen	Vergoeding arbeid	Beschikbaar inkomen	Bruto inves- teringen
	αY (Winst)	WnaAf	$(1-\alpha)Y$ (Brutoloon)	BeschikY	Brutol
Jaar 0	35,642	17,610	66,193	79,684	18,620
Jaar 1	37,853	17,744	70,299	83,299	21,100
Jaar 2	40,342	18,989	74,922	88,673	22,517
Jaar 3	43,000	20,354	79,857	94,377	24,043
Jaar 4	45,839	21,859	85,130	100,427	25,690
Jaar 5	48,875	23,522	90,768	106,845	27,471
Jaar 6	52,125	25,366	96,803	113,655	29,400
Jaar7	55,607	27,411	103,270	120,888	31,493

Scenario 1**Grondslagen van de Belastingen in % bbp**

	Personen- belasting	Dividend- belasting	Vennoot- schaps- belasting	Indirecte belastingen	Werkgevers- bijdragen	Werkne- mers- bijdragen
	GrPB/BBP	GrDiv/BBP	GrVenn/BBP	GrInd/BBP	GrSZWG/ BBP	GRSZWN/ BBP
Jaar 0	44,65%	5,47%	11,70%	38,91%	32,44%	56,55%
Jaar 1	44,65%	6,65%	11,46%	38,30%	32,44%	56,55%
Jaar 2	44,65%	6,68%	11,23%	38,26%	32,44%	56,55%
Jaar 3	44,65%	6,73%	10,99%	38,20%	32,44%	56,55%
Jaar 4	44,65%	6,78%	10,77%	38,14%	32,44%	56,55%
Jaar 5	44,65%	6,85%	10,55%	38,05%	32,44%	56,55%
Jaar 6	44,65%	6,93%	10,34%	37,95%	32,44%	56,55%
Jaar7	44,65%	7,03%	10,13%	37,84%	32,44%	56,55%

Scenario 1

Tarief belastingen en Belastingen in % bbp

	Tarief personenbelasting	Tarief Vennootschapsbelasting	Tarief Indirecte belasting	Tarief Werknemersbijdragen	Tarief Werkgeversbijdragen	Tarief Dividendbelasting	
	TarPers	TarVenn	TarInd	TarWN	TarWG	TarDiv	
Jaar 0	26,18%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 1	26,58%	3,60%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 2	27,15%	3,60%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 3	27,88%	3,60%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 4	28,80%	3,60%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 5	29,93%	3,60%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 6	31,27%	3,60%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 7	32,83%	3,60%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
	Personenbelasting	Dividendbelasting	Vennootschapsbelasting	Indirecte belasting	Werknemersbijdragen	Werkgeversbijdragen	Totale druk
	Bpers/BBP	Bdiv/BBP	Bvenn/BBP	Bind/BBP	BijWN/BBP	BijWG/BBP	Totaal/BBP
Jaar 0	11,69%	1,37%	3,51%	7,78%	7,35%	11,03%	42,73%
Jaar 1	11,87%	1,66%	0,41%	7,66%	7,35%	11,03%	39,98%
Jaar 2	12,12%	1,67%	0,40%	7,65%	7,35%	11,03%	40,23%
Jaar 3	12,45%	1,68%	0,40%	7,64%	7,35%	11,03%	40,54%
Jaar 4	12,86%	1,70%	0,39%	7,63%	7,35%	11,03%	40,95%
Jaar 5	13,36%	1,71%	0,38%	7,61%	7,35%	11,03%	41,44%
Jaar 6	13,96%	1,73%	0,37%	7,59%	7,35%	11,03%	42,04%
Jaar 7	14,66%	1,76%	0,36%	7,57%	7,35%	11,03%	42,73%

Scenario 2					
Bbp , verdeling over de productiefactoren, beschikbaar inkomen en bruto investeringen					
	bbp	Arbeid	Privé- kapitaal	Publiek Kapitaal	Totaal Kapitaal
	BBP	L	Kapitaal	KG	Kplus
Jaar 0	121,835	300,000	300,000	16,000	316,000
Jaar 1	131,298	318,620	318,620	16,966	335,586
Jaar 2	139,336	338,134	338,134	17,975	356,109
Jaar 3	147,901	358,918	358,918	19,086	378,004
Jaar 4	157,037	381,071	381,071	20,320	401,391
Jaar 5	166,793	404,702	404,702	21,704	426,407
Jaar 6	177,220	429,934	429,934	23,268	453,202
Jaar7	188,379	456,898	456,898	25,045	481,944
	Vergoeding kapitaal	Winst na Afschrijvingen	Vergoeding arbeid	Beschikbaar inkomen	Bruto inves- teringen
	αY	WnaAf	(1-α)Y (Brutoloon)	BeschikY	Brutol
Jaar 0	35,642	17,610	66,193	79,684	18,620
Jaar 1	37,853	17,713	70,299	85,007	19,514
Jaar 2	40,171	18,906	74,603	90,052	20,784
Jaar 3	42,640	20,219	79,189	95,387	22,153
Jaar 4	45,274	21,667	84,080	101,030	23,631
Jaar 5	48,087	23,269	89,304	107,002	25,231
Jaar 6	51,093	25,041	94,887	113,329	26,964
Jaar7	54,310	26,997	100,861	120,042	28,842

Scenario 2**Grondslagen van de belastingen in % bbp**

	Personen- belasting	Dividend- belasting	Vennoot- schaps- belasting	Indirecte belastingen	Werkgevers- bijdragen	Werkne- mers- bijdragen
	GrPB/BBP	GrDiv/BBP	GrVenn/BBP	GrInd/BBP	GrSZWG/ BBP	GRSZWN/ BBP
Jaar 0	44,65%	5,47%	11,70%	38,91%	32,44%	56,55%
Jaar 1	47,95%	5,15%	10,63%	38,52%	34,83%	60,73%
Jaar 2	47,95%	5,22%	10,42%	38,45%	34,83%	60,73%
Jaar 3	47,95%	5,30%	10,21%	38,37%	34,83%	60,73%
Jaar 4	47,95%	5,40%	10,00%	38,28%	34,83%	60,73%
Jaar 5	47,95%	5,50%	9,81%	38,17%	34,83%	60,73%
Jaar 6	47,95%	5,62%	9,61%	38,05%	34,83%	60,73%
Jaar7	47,95%	5,75%	9,42%	37,92%	34,83%	60,73%

Scenario 2

Tarief belastingen en Belastingen in % bbp

	Tarief personenbelasting	Tarief Vennootschapsbelasting	Tarief Indirecte belasting	Tarief Werknemersbijdragen	Tarief Werkgeversbijdragen	Tarief Dividendbelasting	
	TarPers	TarVenn	TarInd	TarWN	TarWG	TarDiv	
Jaar 0	26,18%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 1	27,38%	30,00%	20,00%	13,00%	22,97%	25,00%	
Jaar 2	28,11%	30,00%	20,00%	13,00%	22,97%	25,00%	
Jaar 3	29,02%	30,00%	20,00%	13,00%	22,97%	25,00%	
Jaar 4	30,11%	30,00%	20,00%	13,00%	22,97%	25,00%	
Jaar 5	31,39%	30,00%	20,00%	13,00%	22,97%	25,00%	
Jaar 6	32,86%	30,00%	20,00%	13,00%	22,97%	25,00%	
Jaar7	34,49%	30,00%	20,00%	13,00%	22,97%	25,00%	
	Personenbelasting	Dividendbelasting	Vennootschapsbelasting	Indirecte belasting	Werknemersbijdragen	Werkgeversbijdragen	Totale druk
	Bpers/BBP	Bdiv/BBP	Bvenn/BBP	Bind/BBP	BijWN/BBP	BijWG/BBP	Totaal/BBP
Jaar 0	11,69%	1,37%	3,51%	7,78%	7,35%	11,03%	42,73%
Jaar 1	13,13%	1,29%	3,19%	7,70%	7,90%	8,00%	41,21%
Jaar 2	13,48%	1,31%	3,12%	7,69%	7,90%	8,00%	41,50%
Jaar 3	13,91%	1,33%	3,06%	7,67%	7,90%	8,00%	41,87%
Jaar 4	14,44%	1,35%	3,00%	7,66%	7,90%	8,00%	42,34%
Jaar 5	15,05%	1,38%	2,94%	7,63%	7,90%	8,00%	42,90%
Jaar 6	15,76%	1,41%	2,88%	7,61%	7,90%	8,00%	43,55%
Jaar7	16,54%	1,44%	2,83%	7,58%	7,90%	8,00%	44,28%

Scenario 3					
Bbp , verdeling over de productiefactoren, beschikbaar inkomen en bruto investeringen					
	bbp	Arbeid	Privé-kapitaal	Publiek Kapitaal	Totaal Kapitaal
	BBP	L	Kapitaal	KG	Kplus
Jaar 0	121,835	300,000	300,000	16,000	316,000
Jaar 1	129,394	318,620	318,620	16,966	335,586
Jaar 2	137,828	339,379	339,379	18,103	357,482
Jaar 3	146,893	361,680	361,680	19,349	381,029
Jaar 4	156,592	385,534	385,534	20,712	406,246
Jaar 5	166,981	411,066	411,066	22,218	433,284
Jaar 6	178,118	438,418	438,418	23,896	462,313
Jaar7	190,071	467,744	467,744	25,780	493,524
	Vergoeding kapitaal	Winst na Afschrijvingen	Vergoeding arbeid	Beschikbaar inkomen	Bruto investeringen
	αY	WnaAf	$(1-\alpha)Y$ (Brutoloon)	BeschikY	Brutol
Jaar 0	35,642	17,610	66,193	79,684	18,620
Jaar 1	37,853	22,473	70,299	81,546	20,759
Jaar 2	40,321	24,261	74,882	86,872	22,301
Jaar 3	42,973	25,956	79,807	92,421	23,854
Jaar 4	45,810	27,814	85,076	98,313	25,532
Jaar 5	48,849	29,857	90,720	104,570	27,352
Jaar 6	52,108	32,109	96,771	111,217	29,326
Jaar7	55,604	34,594	103,265	118,285	31,472

Scenario 3**Grondslagen van de belastingen in % bbp**

	Personen- belasting	Dividend- belasting	Vennoot- schaps- belasting	Indirecte belastingen	Werkgevers- bijdragen	Werkne- mers- bijdragen
	GrPB/BBP	GrDiv/BBP	GrVenn/BBP	GrInd/BBP	GrSZWG/ BBP	GRSZWN/ BBP
Jaar 0	44,65%	5,47%	11,70%	38,91%	32,44%	56,55%
Jaar 1	44,65%	6,59%	13,96%	37,50%	32,44%	56,55%
Jaar 2	44,65%	6,73%	13,83%	37,50%	32,44%	56,55%
Jaar 3	44,65%	6,80%	13,56%	37,44%	32,44%	56,55%
Jaar 4	44,65%	6,89%	13,29%	37,36%	32,44%	56,55%
Jaar 5	44,65%	6,99%	13,02%	37,26%	32,44%	56,55%
Jaar 6	44,65%	7,10%	12,77%	37,15%	32,44%	56,55%
Jaar7	44,65%	7,22%	12,51%	37,03%	32,44%	56,55%

Scenario 3

Tarief belastingen en Belastingen in % bbp

	Tarief personenbelasting	Tarief Vennootschapsbelasting	Tarief Indirecte belasting	Tarief Werknemersbijdragen	Tarief Werkgeversbijdragen	Tarief Dividendbelasting	
	TarPers	TarVenn	TarInd	TarWN	TarWG	TarDiv	
Jaar 0	26,18%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 1	26,58%	30,00%	20,00%	13,00%	22,97%	25,00%	
Jaar 2	27,14%	30,00%	20,00%	13,00%	22,97%	25,00%	
Jaar 3	27,87%	30,00%	20,00%	13,00%	22,97%	25,00%	
Jaar 4	28,79%	30,00%	20,00%	13,00%	22,97%	25,00%	
Jaar 5	29,92%	30,00%	20,00%	13,00%	22,97%	25,00%	
Jaar 6	31,27%	30,00%	20,00%	13,00%	22,97%	25,00%	
Jaar 7	32,83%	30,00%	20,00%	13,00%	22,97%	25,00%	
	Personenbelasting	Dividendbelasting	Vennootschapsbelasting	Indirecte belasting	Werknemersbijdragen	Werkgeversbijdragen	Totale druk
	Bpers/BBP	Bdiv/BBP	Bvenn/BBP	Bind/BBP	BijWN/BBP	BijWG/BBP	Totaal/BBP
Jaar 0	11,69%	1,37%	3,51%	7,78%	7,35%	11,03%	42,73%
Jaar 1	11,87%	1,65%	4,19%	7,50%	7,35%	7,45%	40,01%
Jaar 2	12,12%	1,68%	4,15%	7,50%	7,35%	7,45%	40,25%
Jaar 3	12,44%	1,70%	4,07%	7,49%	7,35%	7,45%	40,50%
Jaar 4	12,85%	1,72%	3,99%	7,47%	7,35%	7,45%	40,84%
Jaar 5	13,36%	1,75%	3,91%	7,45%	7,35%	7,45%	41,27%
Jaar 6	13,96%	1,77%	3,83%	7,43%	7,35%	7,45%	41,80%
Jaar 7	14,66%	1,81%	3,75%	7,41%	7,35%	7,45%	42,43%

Scenario 4**Bbp , verdeling over de productiefactoren, beschikbaar inkomen en bruto investeringen**

	bbp	Arbeid	Privé- kapitaal	Publiek Kapitaal	Totaal Kapitaal
	BBP	L	Kapitaal	KG	Kplus
Jaar 0	121,835	300,000	300,000	16,000	316,000
Jaar 1	129,394	318,620	318,620	16,966	335,586
Jaar 2	137,769	339,236	339,236	18,089	357,324
Jaar 3	146,761	361,361	361,361	19,317	380,677
Jaar 4	156,378	385,014	385,014	20,661	405,675
Jaar 5	166,673	410,319	410,319	22,145	432,464
Jaar 6	177,704	437,413	437,413	23,798	461,211
Jaar7	189,537	466,447	466,447	25,654	492,101
	Vergoeding kapitaal	Winst na Afschrijvingen	Vergoeding arbeid	Beschikbaar inkomen	Bruto inves- teringen
	αY	WnaAf	$(1-\alpha)Y$ (Brutoloon)	BeschikY	Brutol
Jaar 0	35,642	17,610	66,193	79,684	18,620
Jaar 1	37,853	21,899	70,299	82,006	20,615
Jaar 2	40,304	23,612	74,850	87,312	22,125
Jaar 3	42,934	25,252	79,735	92,848	23,653
Jaar 4	45,748	27,049	84,960	98,725	25,305
Jaar 5	48,759	29,026	90,553	104,964	27,094
Jaar 6	51,987	31,204	96,546	111,589	29,034
Jaar7	55,448	33,608	102,975	118,630	31,141

Scenario 4**Grondslagen van de belastingen in % bbp**

	Personen- belasting	Dividend- belasting	Vennoot- schaps- belasting	Indirecte belastingen	Werkgevers- bijdragen	Werkne- mers- bijdragen
	GrPB/BBP	GrDiv/BBP	GrVenn/BBP	GrInd/BBP	GrSZWG/ BBP	GRSZWN/ BBP
Jaar 0	44,65%	5,47%	11,70%	38,91%	32,44%	56,55%
Jaar 1	44,65%	6,43%	13,58%	37,71%	32,44%	56,55%
Jaar 2	44,65%	6,55%	13,44%	37,71%	32,44%	56,55%
Jaar 3	44,65%	6,63%	13,17%	37,64%	32,44%	56,55%
Jaar 4	44,65%	6,71%	12,91%	37,56%	32,44%	56,55%
Jaar 5	44,65%	6,81%	12,65%	37,47%	32,44%	56,55%
Jaar 6	44,65%	6,92%	12,40%	37,36%	32,44%	56,55%
Jaar 7	44,65%	7,04%	12,16%	37,24%	32,44%	56,55%

Scenario 4

Tarief belastingen en Belastingen in % bbp

	Tarief personenbelasting	Tarief Vennootschapsbelasting	Tarief Indirecte belasting	Tarief Werknemersbijdragen	Tarief Werkgeversbijdragen	Tarief Dividendbelasting	
	TarPers	TarVenn	TarInd	TarWN	TarWG	TarDiv	
Jaar 0	26,18%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 1	26,58%	30,00%	20,00%	13,00%	24,67%	25,00%	
Jaar 2	27,14%	30,00%	20,00%	13,00%	24,67%	25,00%	
Jaar 3	27,86%	30,00%	20,00%	13,00%	24,67%	25,00%	
Jaar 4	28,76%	30,00%	20,00%	13,00%	24,67%	25,00%	
Jaar 5	29,88%	30,00%	20,00%	13,00%	24,67%	25,00%	
Jaar 6	31,21%	30,00%	20,00%	13,00%	24,67%	25,00%	
Jaar7	32,76%	30,00%	20,00%	13,00%	24,67%	25,00%	
	Personenbelasting	Dividendbelasting	Vennootschapsbelasting	Indirecte belasting	Werknemersbijdragen	Werkgeversbijdragen	Totale druk
	Bpers/BBP	Bdiv/BBP	Bvenn/BBP	Bind/BBP	BijWN/BBP	BijWG/BBP	Totaal/BBP
Jaar 0	11,69%	1,37%	3,51%	7,78%	7,35%	11,03%	42,73%
Jaar 1	11,87%	1,61%	4,07%	7,54%	7,35%	8,00%	40,44%
Jaar 2	12,12%	1,64%	4,03%	7,54%	7,35%	8,00%	40,68%
Jaar 3	12,44%	1,66%	3,95%	7,53%	7,35%	8,00%	40,93%
Jaar 4	12,84%	1,68%	3,87%	7,51%	7,35%	8,00%	41,26%
Jaar 5	13,34%	1,70%	3,80%	7,49%	7,35%	8,00%	41,69%
Jaar 6	13,94%	1,73%	3,72%	7,47%	7,35%	8,00%	42,21%
Jaar7	14,63%	1,76%	3,65%	7,45%	7,35%	8,00%	42,84%

Scenario 5					
Bbp , verdeling over de productiefactoren, beschikbaar inkomen en bruto investeringen					
	bbp	Arbeid	Privé- kapitaal	Publiek Kapitaal	Totaal Kapitaal
	BBP	L	Kapitaal	KG	Kplus
Jaar 0	121,835	300,000	300,000	16,000	316,000
Jaar 1	129,394	318,620	318,620	16,966	335,586
Jaar 2	137,242	338,074	338,074	17,615	355,689
Jaar 3	145,579	358,741	358,741	18,302	377,042
Jaar 4	154,437	380,700	380,700	19,031	399,730
Jaar 5	163,851	404,037	404,037	19,810	423,846
Jaar 6	173,861	428,846	428,846	20,647	449,493
Jaar7	184,509	455,230	455,230	21,554	476,784
	Vergoeding kapitaal	Winst na Afschrijvingen	Vergoeding arbeid	Beschikbaar inkomen	Bruto inves- teringen
	αY	WnaAf	$(1-\alpha)Y$ (Brutoloon)	BeschikY	Brutol
Jaar 0	35,642	17,610	66,193	79,684	18,620
Jaar 1	37,853	17,683	70,299	85,582	19,454
Jaar 2	40,149	18,741	74,563	90,716	20,667
Jaar 3	42,588	19,872	79,093	96,161	21,959
Jaar 4	45,180	21,085	83,905	101,933	23,337
Jaar 5	47,934	22,389	89,020	108,050	24,809
Jaar 6	50,862	23,798	94,459	114,531	26,384
Jaar7	53,977	25,324	100,243	121,395	28,070

Scenario 5**Grondslagen van de belastingen in % bbp**

	Personen- belasting	Dividend- belasting	Vennoot- schaps- belasting	Indirecte belastingen	Werkgevers- bijdragen	Werkne- mers- bijdragen
	GrPB/BBP	GrDiv/BBP	GrVenn/BBP	GrInd/BBP	GrSZWG/ BBP	GRSZWN/ BBP
Jaar 0	44,65%	5,47%	11,70%	38,91%	32,44%	56,55%
Jaar 1	34,75%	5,11%	11,46%	39,35%	32,44%	56,55%
Jaar 2	34,75%	5,14%	11,23%	39,33%	32,44%	56,55%
Jaar 3	34,75%	5,18%	11,00%	39,30%	32,44%	56,55%
Jaar 4	34,75%	5,21%	10,77%	39,27%	32,44%	56,55%
Jaar 5	34,75%	5,25%	10,55%	39,24%	32,44%	56,55%
Jaar 6	34,75%	5,29%	10,33%	39,20%	32,44%	56,55%
Jaar7	34,75%	5,34%	10,12%	39,15%	32,44%	56,55%

Scenario 5**Tarief belastingen en Belastingen in % bbp**

	Tarief personenbelasting	Tarief Vennootschapsbelasting	Tarief Indirecte belasting	Tarief Werknemersbijdragen	Tarief Werkgeversbijdragen	Tarief Dividendbelasting	
	TarPers	TarVenn	TarInd	TarWN	TarWG	TarDiv	
Jaar 0	26,18%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 1	25,44%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 2	25,60%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 3	25,81%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 4	26,10%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 5	26,48%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 6	26,97%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 7	27,59%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
	Personenbelasting	Dividendbelasting	Vennootschapsbelasting	Indirecte belasting	Werknemersbijdragen	Werkgeversbijdragen	Totale druk
	Bpers/BBP	Bdiv/BBP	Bvenn/BBP	Bind/BBP	BijWN/BBP	BijWG/BBP	Totaal/BBP
Jaar 0	11,69%	1,37%	3,51%	7,78%	7,35%	11,03%	42,73%
Jaar 1	8,84%	1,28%	3,44%	7,87%	7,35%	11,03%	39,81%
Jaar 2	8,90%	1,29%	3,37%	7,87%	7,35%	11,03%	39,80%
Jaar 3	8,97%	1,29%	3,30%	7,86%	7,35%	11,03%	39,80%
Jaar 4	9,07%	1,30%	3,23%	7,85%	7,35%	11,03%	39,84%
Jaar 5	9,20%	1,31%	3,16%	7,85%	7,35%	11,03%	39,91%
Jaar 6	9,37%	1,32%	3,10%	7,84%	7,35%	11,03%	40,01%
Jaar 7	9,59%	1,34%	3,04%	7,83%	7,35%	11,03%	40,17%

Scenario 6					
Bbp , verdeling over de productiefactoren, beschikbaar inkomen en bruto investeringen					
	bbp	Arbeid	Privé- kapitaal	Publiek Kapitaal	Totaal Kapitaal
	BBP	L	Kapitaal	KG	Kplus
Jaar 0	121,835	300,000	300,000	16,000	316,000
Jaar 1	129,394	318,620	318,620	16,966	335,586
Jaar 2	137,242	338,074	338,074	17,615	355,689
Jaar 3	145,584	358,750	358,750	18,311	377,062
Jaar 4	154,455	380,733	380,733	19,065	399,798
Jaar 5	163,894	404,116	404,116	19,889	424,005
Jaar 6	173,945	429,003	429,003	20,801	449,804
Jaar7	184,656	455,509	455,509	21,821	477,330
	Vergoeding kapitaal	Winst na Afschrijvingen	Vergoeding arbeid	Beschikbaar inkomen	Bruto inves- teringen
	αY	WnaAf	(1-α)Y (Brutoloon)	BeschikY	Brutol
Jaar 0	35,642	17,610	66,193	79,684	18,620
Jaar 1	37,853	17,683	70,299	85,582	19,454
Jaar 2	40,149	18,767	74,563	90,690	20,676
Jaar 3	42,590	19,938	79,095	96,099	21,983
Jaar 4	45,185	21,210	83,915	101,825	23,383
Jaar 5	47,946	22,596	89,043	107,882	24,887
Jaar 6	50,887	24,118	94,504	114,287	26,505
Jaar7	54,020	25,796	100,323	121,058	28,252

Scenario 6**Grondslagen van de belastingen in % bbp**

	Personen- belasting	Dividend- belasting	Vennoot- schaps- belasting	Indirecte belastingen	Werkgevers- bijdragen	Werkne- mers- bijdragen
	GrPB/BBP	GrDiv/BBP	GrVenn/BBP	GrInd/BBP	GrSZWG/ BBP	GRSZWN/ BBP
Jaar 0	44,65%	5,47%	11,70%	38,91%	32,44%	56,55%
Jaar 1	44,65%	5,11%	11,46%	39,35%	32,44%	56,55%
Jaar 2	44,65%	5,15%	11,23%	39,32%	32,44%	56,55%
Jaar 3	44,65%	5,20%	11,00%	39,28%	32,44%	56,55%
Jaar 4	44,65%	5,25%	10,77%	39,23%	32,44%	56,55%
Jaar 5	44,65%	5,31%	10,55%	39,17%	32,44%	56,55%
Jaar 6	44,65%	5,38%	10,34%	39,09%	32,44%	56,55%
Jaar 7	44,65%	5,47%	10,13%	39,01%	32,44%	56,55%

Scenario 6

Tarief belastingen en Belastingen in % bbp

	Tarief personenbelasting	Tarief Vennootschapsbelasting	Tarief Indirecte belasting	Tarief Werknemersbijdragen	Tarief Werkgeversbijdragen	Tarief Dividendbelasting	
	TarPers	TarVenn	TarInd	TarWN	TarWG	TarDiv	
Jaar 0	26,18%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 1	19,80%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 2	20,09%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 3	20,47%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 4	20,97%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 5	21,62%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 6	22,44%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 7	23,47%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
	Personenbelasting	Dividendbelasting	Vennootschapsbelasting	Indirecte belasting	Werknemersbijdragen	Werkgeversbijdragen	Totale druk
	Bpers/BBP	Bdiv/BBP	Bvenn/BBP	Bind/BBP	BijWN/BBP	BijWG/BBP	Totaal/BBP
Jaar 0	11,69%	1,37%	3,51%	7,78%	7,35%	11,03%	42,73%
Jaar 1	8,84%	1,28%	3,44%	7,87%	7,35%	11,03%	39,81%
Jaar 2	8,97%	1,29%	3,37%	7,86%	7,35%	11,03%	39,87%
Jaar 3	9,14%	1,30%	3,30%	7,86%	7,35%	11,03%	39,97%
Jaar 4	9,36%	1,31%	3,23%	7,85%	7,35%	11,03%	40,13%
Jaar 5	9,65%	1,33%	3,17%	7,83%	7,35%	11,03%	40,36%
Jaar 6	10,02%	1,35%	3,10%	7,82%	7,35%	11,03%	40,66%
Jaar 7	10,48%	1,37%	3,04%	7,80%	7,35%	11,03%	41,06%

Scenario 7					
Bbp , verdeling over de productiefactoren, beschikbaar inkomen en bruto investeringen					
	bbp	Arbeid	Privé- kapitaal	Publiek Kapitaal	Totaal Kapitaal
	BBP	L	Kapitaal	KG	Kplus
Jaar 0	121,835	300,000	300,000	16,000	316,000
Jaar 1	129,394	318,620	318,620	16,966	335,586
Jaar 2	137,429	338,421	338,421	17,980	356,401
Jaar 3	145,975	359,481	359,481	19,048	378,529
Jaar 4	155,065	381,887	381,887	20,177	402,063
Jaar 5	164,738	405,730	405,730	21,377	427,106
Jaar 6	175,036	431,110	431,110	22,658	453,768
Jaar7	186,003	458,136	458,136	24,034	482,170
	Vergoeding kapitaal	Winst na Afschrijvingen	Vergoeding arbeid	Beschikbaar inkomen	Bruto inves- teringen
	αY	WnaAf	(1-α)Y (Brutoloon)	BeschikY	Brutol
Jaar 0	35,642	17,610	66,193	79,684	18,620
Jaar 1	37,853	18,669	70,299	84,608	19,801
Jaar 2	40,204	19,802	74,665	89,833	21,060
Jaar 3	42,704	21,019	79,308	95,375	22,405
Jaar 4	45,364	22,327	84,247	101,254	23,843
Jaar 5	48,193	23,737	89,502	107,490	25,380
Jaar 6	51,206	25,259	95,097	114,106	27,026
Jaar7	54,414	26,903	101,055	121,128	28,789

Scenario 7**Grondslagen van de belastingen in % bbp**

	Personen- belasting	Dividend- belasting	Vennoot- schaps- belasting	Indirecte belastingen	Werkgevers- bijdragen	Werkne- mers- bijdragen
	GrPB/BBP	GrDiv/BBP	GrVenn/BBP	GrInd/BBP	GrSZWG/ BBP	GRSZWN/ BBP
Jaar 0	44,65%	5,47%	11,70%	38,91%	32,44%	56,55%
Jaar 1	44,02%	5,49%	11,46%	38,91%	32,44%	56,55%
Jaar 2	43,41%	5,52%	11,23%	38,89%	32,44%	56,55%
Jaar 3	42,80%	5,55%	11,01%	38,88%	32,44%	56,55%
Jaar 4	42,21%	5,58%	10,79%	38,85%	32,44%	56,55%
Jaar 5	41,62%	5,62%	10,57%	38,82%	32,44%	56,55%
Jaar 6	41,04%	5,66%	10,36%	38,79%	32,44%	56,55%
Jaar7	40,47%	5,71%	10,15%	38,75%	32,44%	56,55%

Scenario 7							
Tarief belastingen en Belastingen in % bbp							
	Tarief personenbelasting	Tarief Vennootschapsbelasting	Tarief Indirecte belasting	Tarief Werknemersbijdragen	Tarief Werkgeversbijdragen	Tarief Dividendbelasting	
	TarPers	TarVenn	TarInd	TarWN	TarWG	TarDiv	
Jaar 0	26,18%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 1	26,48%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 2	26,85%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 3	27,30%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 4	27,84%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 5	28,48%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 6	29,24%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
Jaar 7	30,10%	30,00%	20,00%	13,00%	34,00%	25,00%	
	Personenbelasting	Dividendbelasting	Vennootschapsbelasting	Indirecte belasting	Werknemersbijdragen	Werkgeversbijdragen	Totale druk
	Bpers/BBP	Bdiv/BBP	Bvenn/BBP	Bind/BBP	BijWN/BBP	BijWG/BBP	Totaal/BBP
Jaar 0	11,69%	1,37%	3,51%	7,78%	7,35%	11,03%	42,73%
Jaar 1	11,66%	1,37%	3,44%	7,78%	7,35%	11,03%	42,63%
Jaar 2	11,66%	1,38%	3,37%	7,78%	7,35%	11,03%	42,56%
Jaar 3	11,69%	1,39%	3,30%	7,78%	7,35%	11,03%	42,53%
Jaar 4	11,75%	1,40%	3,24%	7,77%	7,35%	11,03%	42,53%
Jaar 5	11,86%	1,40%	3,17%	7,76%	7,35%	11,03%	42,58%
Jaar 6	12,00%	1,42%	3,11%	7,76%	7,35%	11,03%	42,66%
Jaar 7	12,18%	1,43%	3,04%	7,75%	7,35%	11,03%	42,78%